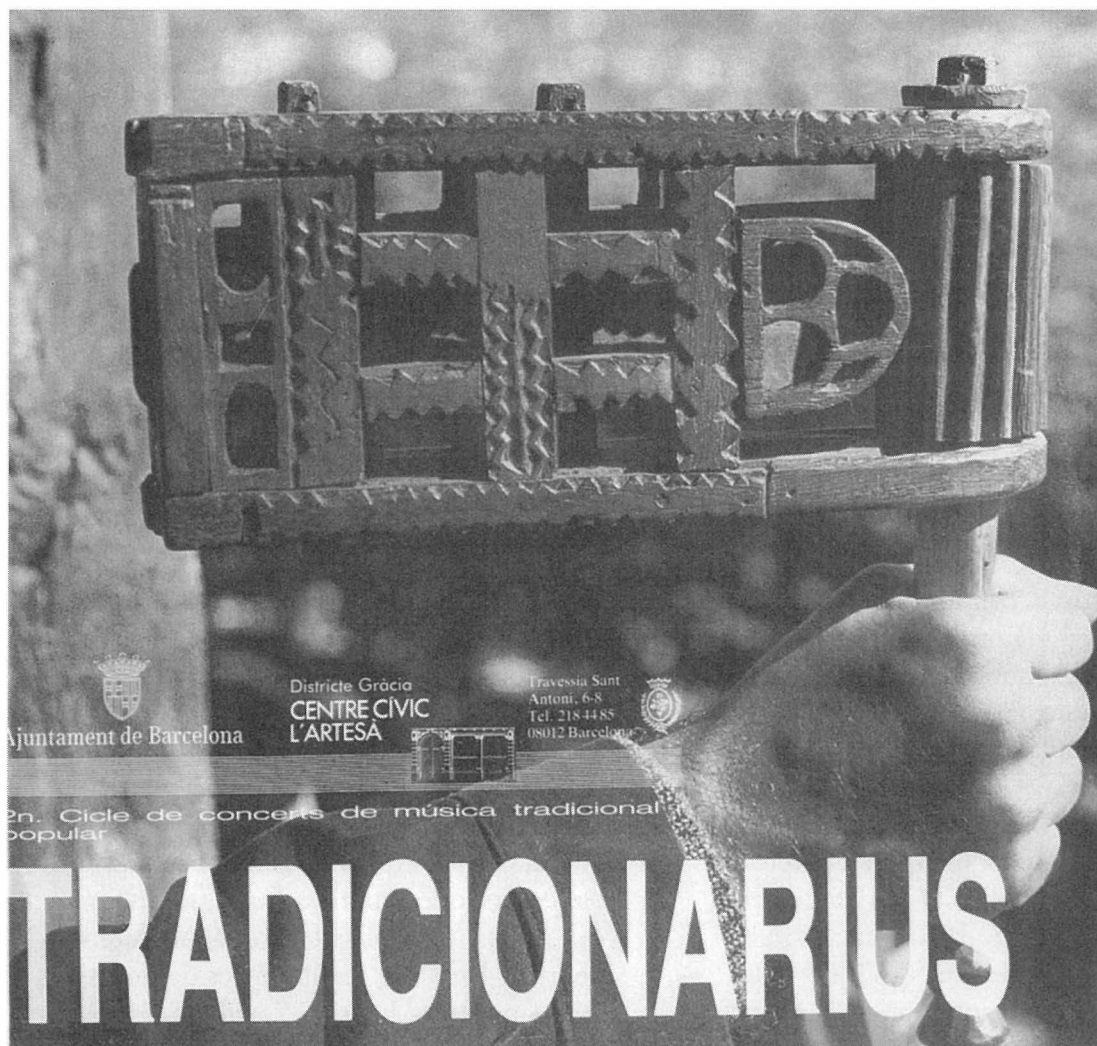

TRADICIONÀRIUS

12 anys després

Xavier Orriols

TRADICIONÀRIUS, PUNT I SEGUIT

Quan s'acompleix la dotzena edició del festival de música folk, Tradicionàrius és, des de fa temps, el festival de música popular-tradicional catalana més important del país i, alhora, un referent obligat de moltes de les manifestacions que en aquest camp han proliferat en els darrers anys. Discutible en els seus plantejaments, però paradigma de feina ben feta, tot va

començar a finals de l'any 1987, quan a l'exemplar de desembre-gener de 1988 del butlletí d'activitats del Centre Cívic l'Artesà de la vila de Gràcia, hi apareixia un requadre amb el títol de *Tradicionàrius*, il·lustrat per dibuixos d'instruments d'aire pastorívol, amb un petit article i la programació del que seria el primer cycle, que duraria tres mesos a partir del divendres 15 de gener, amb un concert cada quinze dies i la intervenció d'onze grups. Aquests concerts es realitza-

rien al cafè-bar del centre cívic. El cycle es tancaria amb un ball folk el 25 de març efectuat al teatre del mateix centre com a cosa extraordinària.

L'èxit de la primera convocatòria esperona els organitzadors a repetir-ho l'any següent d'una forma ja més organitzada, i s'inicia així un procés de gran creativitat que s'ha perpetuat de forma creixent durant tots aquests anys.

Ben aviat es perfila un esquema que es mantindrà sempre, i

solament s'anirà engruixint amb novedoses aportacions. L'esquema dibuixa un festival de tres mesos, que comença sempre el primer divendres després de Reis, i si hi està molt enganxat, passa a l'anterior de Sant Antoni Abat. En el festival, hi intervenen en principi sobre una vintena de grups, els quals se seleccionen per les aportacions que fan en el camp de la música tradicional. Al final de cada festival, s'edita un disc que reflecteix el treball dels grups que han passat per l'escenari. Per a aquestes edicions es compta des del primer moment amb la col·laboració tècnica de Radio Nacional de España, comesa que encara continua realitzant.

Des del segon any també es perfilen les sessions en una estructura binària, dividida en concert i ball. Una enquesta repartida durant el cicle de l'any 1990 entre 700 persones que cada setmana omplen l'Artesà –respon la meitat de la gent aproximadament– ratifica la fórmula adoptada, i també es dóna per reixida la festa de cloenda que a partir d'aquell any, sortint del recinte de l'Artesà, se celebrarà ja sempre a la plaça de Rius i Taulet.

En aquells moments, i en un ambient assembleari entre els músics pròxims a l'organització, s'havia parlat de buscar un marc més ample (Cotxeres de Sants, Casa del Rellotge a la Zona Franca, etc.), però en comptes de créixer en l'espai, el festival creix en el temps i en la influència territorial en incorporar grups d'arreu dels Països Catalans. Neixen els vespres del Tradicionàrius, amb conferències, cursets, master-classes, taules rodones...

Sorgeixen també els primers problemes, degut a la massificació, sobretot a l'hora del ball, de la qual cosa es queixa la gent del Sac Ambulant. Quan es comença a cobrar entrada es fa un pas més cap a la normalització, malgrat el temor inicial a l'hora d'aplicar la mesura.

Mentre, van apareixent noves propostes. Els homenatges i les sessions dels vells sonadors –els quals ens aniran deixant paulatinament i massa d'hora–, les noves ofertes del Cap de Setmana, els seminaris sistematitzats, els Dijous Extraordinàrius, la Pedrera del Tradicionàrius –que es transformarà en Planter, més d'acord amb el tarannà del país–, el taller d'instruments..., són propostes que van

sortint, com l'experiment agosarat que va significar l'Orquestra Simfònica de la Canya (1992).

La vinguda de grups estrangers de renom, conjuntament amb l'organització de cicles fora Tradicionàrius (Jornades de la Pobla de Segur, Mercè Folk), són experiències que possibiliten el traspàs de l'Artesà a centre dedicat exclusivament a la promoció de la música tradicional, amb la concreció del CAT (Centre Artesà Tradicionàrius), el qual serà el punt de partida de moltes apostes que tot just ara comencen a donar el seu fruit. Només cal fullejar la darrera edició (1999) del vademecum *Tradi-folk* –també una producció del CAT– per adonar-se del que s'ha avançat en aquests darrers anys.

El festival s'incardina també en el Calendari, amb els Foguerons de Sant Antoni i el Carnaval, mentre van apareixent noves propostes en la mesura que avança la dècada. Exposicions, la Fira, el ball dels dissabtes, el vermut dels diumenges, les improvisacions folk dels dilluns, els tallers d'instruments, els espectacles infantils, la discoteca dels diumenges...

Tot plegat, amb l'anar i venir d'una gran quantitat d'agrupacions musicals que van desfilant any rere any mostrant els seus treballs. N'hi ha que desapareixen, juntament amb d'altres que continuen amb constància i to-suderia en la vena de la música nostra, molts d'ells lluny ja d'aquest aparador capitalí. L'inventari, que any rere any es publica en la darrera pàgina del programa del festival, juntament amb els grups d'edicions anteriors, enguany n'aplega fins a 140, xifra que planteja a l'esforçat periodista Ferran Riera el repte d'una genealogia impossible.

De tot plegat, repenjats en la màgica, bíblica, mediterrània i fonamental dotzena, n'hem volgut parlar amb un dels artífexs d'aquesta singladura, alhora que n'hem demanat el parer a algú més, algú d'aprop, però a prou distància i objectivitat.

5

PARLEM DE...